

Na osnovu člana 4.1. Zakona o prenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 7/02), Državna regulatorna Komisija za električnu energiju, na sjednici održanoj 1. decembra 2003. godine, usvojila je

ETIČKI KODEKS

ZA ČLANOVE I ZAPOSLENIKE DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU

Odredbe ovog Etičkog kodeksa definišu način ponašanja i zauzimanja stavova članova i zaposlenika Državne Regulatorne komisije za električnu energiju (u daljem tekstu: Komisija) prilikom obavljanja njihovih poslova. Članovi i zaposlenici Komisije ponašaće se tokom radnog odnosa u Komisiji u skladu sa Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 7/02) (u daljem tekstu: Zakon o prijenosu), ostalim podzakonskim aktima i odredbama ovog kodeksa.

Prioritetni cilj članova i zaposlenika Komisije je očuvanje integriteta, ugleda i nepristrasnosti Komisije. U ostvarenju navedenog cilja veliku važnost ima primjena visokih standarda etike, ljubaznosti i kulture, te direktna povezanost marljivosti sa izvršavanjem poslova i zadataka u Komisiji, kao i pravilno prosuđivanje po pitanjima odgovornosti u Komisiji.

Pravila za članove i zaposlenike Komisije

1. Članovima i zaposlenicima Komisije je zabranjeno:
 - 1.2. angažovanje u institucijama ili organima zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti;
 - 1.3. članstvo u bilo kojoj političkoj stranci ili aktivna uključenost u političke aktivnosti, odnosno vođenje kampanje (za ili protiv) političkog kandidata ili političke stranke;
 - 1.4. zasnivanje radnog odnosa u Komisiji od strane bračnog druga, člana uže porodice ili člana zajedničkog domaćinstva, iz razloga izbjegavanja eventualnog sukoba interesa;
 - 1.5. prihvatanje ili traženje poklona iz zabranjenih izvora, odnosno poklona koji su dati od trećih lica zbog službenog položaja člana Komisije ili posla koji obavlja zaposlenik. Pod poklonom se podrazumijeva sve što ima novčanu vrijednost, a uključuje: gotovinu, zabavu, gostoprimstvo, usluge, organizovanje prevoza (avionska karta i sl.), putovanja u zemlji, smještaj, obroke, kupovina karata, plaćanje akontacije ili naknada za troškove nakon što su nastali.

Zabranjeni izvor uključuje sva lica koje regulira DERK kao i bilo koje fizičko ili pravno lice koje:

- 1.5.1. očekuje službeni stav Komisije (npr. podnosioci zahtjeva, lica pod istragom i sl.);
- 1.5.2. obavlja posao ili traži da obavlja posao sa Komisijom (npr. pojedina društva);
- 1.5.3. obavlja poslove koje regulira Komisija ili poslove za koje licence daje Komisija (npr. pojedina društva ili njihovi predstavnici);
- 1.5.4. ima interes koji može biti pod značajnim uticajem obavljanjem ili neobavljanjem pojedinih dužnosti člana Komisije ili uposlenika.

U cilju implemenatacije pravila iz tač. 1.5. ovog kodeksa, daju se sljedeći primjeri za izuzetke zabrane primanja poklona od trećih lica (koji uključuju, ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da se odobrava prihvatanje poklona, u slučajevima da je:

1.5.5. vrijednost poklona 20 KM ili manje;

1.5.6. poklon zasnovan na čisto porodičnom ili ličnom odnosu;

Pokloni koji se mogu prihvatiti bez bilo kakvih ograničenja su:

1.5.7. osvježenja (kafa, bezalkoholna pića);

1.5.8. čestitke, amblemi i drugi predmeti male fundamentalne vrijednosti (olovke, kalendari).

1.6. Ukoliko je član ili zaposlenik Komisije dobio poklon koji po odredbama ovog Kodeksa ne može prihvatiti, obavezan je poklon vratiti, odnosno platiti pošiljaocu njegovu tržišnu vrijednost ako ga je zadržao.

1.7. Član ili zaposlenik Komisije ne može dati poklon nadređenom niti može prihvatiti poklon od drugog člana ili zaposlenika Komisije koji su u podređenim pozicijama, osim u sljedećim slučajevima:

1.7.1. poklone koji nisu u gotovini i ne vrijede više od 20 KM;

1.7.2. hrana i osvježenje koju zaposlenici međusobno razmjenjuju;

1.7.3. događaji velike važnosti poput: sklapanja braka, rođenje djeteta, bolesti; ili

1.7.4. događaji kada se prekida odnos nadređeni - podređeni kao što je odlazak u penziju, davanje otkaza ili raspoređivanje na poslove izvan Komisije;

1.8. koristiti imovinu Komisije, osim ukoliko su ovlašteni za to. Imovina uključuje kancelarijski materijal, telefone, kompjutere ili bilo koju drugu imovinu koja je kupljena sredstvima Komisije;

2. Poslovi koje član Komisije obavlja zauzimaju prioritet u svim njegovim aktivnostima. Navedeno podrazumijeva ali se i ne ograničava samo na:

2.1. zabranu obavljanja neke druge dužnosti pri državnim institucijama, obavljanje drugog plaćenog posla, kao i zabranu članstva ili svojstva predstavnika neke institucije ili drugog tijela u elektroenergetskom sektoru. U cilju implementacije pravila iz tač. 2.1. ovog kodeksa, daju se sljedeći primjeri (koji uključuju ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da je dozvoljeno:

2.1.1. pisati, predavati, podučavati i držati govore bez naknade o pitanjima koja nisu vezana za elektroenergetski sektor, a koja se odnose na umjetnost, sport, obrazovanje i ostale socijalne i rekreativne aktivnosti;

2.1.2. baviti se humanitarnim aktivnostima a koje ne utiču na nepristrasnost prilikom obavljanja poslova;

2.1.3. biti član porodice koja posjeduje vlastiti biznis u oblasti koja nije vezana za elektroenergetski sektor;

2.2. zabranu direktnog ili indirektnog interesa u društvima u elektroenergetskom sektoru (npr: vlasništvo nad dionicama, udjelima, obveznicama ili dijelovima tih društava);

2.3. zabranu svakog poslovnog i finansijskog aranžmana koji može imati uticaj na nepristrasnost pri obavljanju poslova, uticati na pravilno obavljanje njegovih ili

njenih dužnosti, odnosno na korištenje pozicije u vezi sa radom, uključiti ga ili nju u česte aranžmane sa fizičkim ili pravnim licima koja se vjerovatno mogu pojaviti u postupku pred Komisijom. Član Komisije treba se izuzeti iz postupka u kome se njegova ili njena nepristrasnost može lako dovesti u pitanje.

U cilju implementacije pravila iz tač. 2.3. ovog kodeksa daju se slijedeći primjeri (koji uključuju, ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da je potrebno isključiti:

- 2.3.1. lične predrasude ili naklonosti (sklonost ka favoriziranju) po pitanju određenog fizičkog ili pravnog lica;
 - 2.3.2. da član Komisije ima svoj finansijski interes po pitanju nekog predmeta koji se nalazi u postupku kod Komisije, odnosno neke druge interes koji može imati utjecaja na ishod odlučivanja u Komisiji. Isključenje ovih interesa odnosi se i na bračnog druga, djecu, te članove zajedničkog domaćinstva;
 - 2.3.3. uložene investicije u neko društvo koje nije u vezi sa elektroenergetskim sektorom, a u slučaju da se ono uključi u bilo kakav poslovni odnos sa Komisijom ili ima veze sa postupkom pred Komisijom;
 - 2.3.4. direktno ili indirektno komuniciranje sa bilo kojim licem o činjenicama, propisima ili proceduri koja je vezana za postupak koji se trenutno vodi pred Komisijom, izvan javne ili interne sjednice Komisije, izuzev razgovora sa ostalim članovima ili zaposlenicima Komisije. Ukoliko se ova zabranjena komunikacija desi, član Komisije će blagovremeno objasniti prirodu i sadržaj razgovora na slijedećem sastanku Komisije, kako bi se osiguralo da sva prisutna pravna i fizička lica imaju obavještenje o događaju, te priliku da komentiraju na ovu temu.
- 2.4. aktivnosti izvan Komisije, koje bi mogle značiti sukob interesa. U navedenom smislu potrebno je izbjegavati česte odnose sa fizičkim i pravnim licima za koja se može pouzdano pretpostaviti da će u budućnosti imati zahtjeve prema Komisiji iz člana 4.2. Zakona o prijenosu.
3. Članovi i zaposlenici Komisije obavezni su da svakom fizičkom ili pravnom licu, pravno zainteresovanom za postupak pred Komisijom, ili njegovom punomoćniku, pruže potrebnu pomoć, odnosno omoguće da bude saslušan u skladu sa zakonom. Navedeno podrazumijeva:
- 3.1. obavljanje dužnosti na nepristrasan, profesionalan i predan način;
 - 3.2. pronalaženje odgovarajućeg i pravno ispravnog rješenja za pitanja iz nadležnosti Komisije;
 - 3.3. izbjegavanje, odnosno sprečavanje pojava nepravilnosti u obavljanju svojih poslova, odnosno poslova iz registrovane djelatnosti Komisije;
 - 3.4. zauzimanje jednakih stavova prema svim kandidatima za licence kao i prema vlasnicima licenci;
 - 3.5. obavezu da odgovore na zahtjeve zainteresovanih lica ili ih upute ka odgovarajućim fizičkim ili pravnim licima ili ovlaštenoj instituciji;
 - 3.6. formiranje nepristrasnog mišljenja i onemogućavanje uticaja na njihovo odlučivanje od strane članova obitelji ili nekih drugih fizičkih ili pravnih lica na donošenje odluka;
 - 3.7. jasnost i razumljivost u komuniciranju;

- 3.8. strpljivo i pristojno ponašanje prema fizičkim ili pravnim licima koja saraduju sa Komisijom;
 - 3.9. ljubaznost i spremnost da pomognu kako vanjskim saradnicima, tako i zaposlenicima nižeg ranga;
 - 3.10. izbjegavanje zloupotrebe pozicije u Komisiji u korist ličnog interesa, kao i zabranu prenošenja na treća lica impresije da imaju posebnu poziciju;
 - 3.11. međutim članovi Komisije ili uposlenici Komisije koji su zaduženi za vođenje javnih rasprava moraju održavati red i dobro ponašanje na raspravama Komisije;
 - 3.12. članovi Komisije će primjenjivati visoke standarde rukovođenja i pomagati pri obavljanju dužnosti ostalih članova i dužnosnika Komisije.
4. Članovi i zaposlenici Komisije obavezni su da:
 - 4.1. konstantno rade na unaprijeđenju svoje kompetencije u formiranju i implementaciji regulatornih principa;
 - 4.2. održavaju povjerljivost prilikom prezentovanja informacija, a koje su od nacionalnog i poslovnog interesa, kao što se to i navodi u Zakonu o prijenosu;
 - 4.3. tokom predstavljanja Komisije u Bosni i Hercegovini, u stranim državama i međunarodnim organizacijama, zastupaju stavove Komisije. U slučaju iznošenja svojih ličnih (neslužbenih) mišljenja dužni su navesti da su ta mišljenja samo sa njihove lične tačke gledišta;
 - 4.4. se oslobode uticaja pristalica pojedinih interesa, nedokazanih ili pretjeranih žalbi ili straha od neosnovanog kritičizma;
 - 4.5. primjenjuju i ponašaju se u skladu sa zakonima, na način kojim stiču povjerenje javnosti.
 5. Članovi i zaposlenici Komisije moraju poštovati radnu disciplinu, tačnost i raspored rada koji imaju i ponašati se u skladu sa odredbama Kućnog reda. Navedeno podrazumijeva:
 - 5.1. ažurnost u radu;
 - 5.2. pažljivost i savjesnost u izvršavanju obaveza;
 - 5.3. adekvatno uredno postupanje sa dokumentacijom, te njeno uredno arhiviranje, naročito sa dokumentacijom koja ima oznaku "povjerljivo";
 - 5.4. pristojan i korektan odnos sa nadređenima i podređenima;
 - 5.5. tačnost pri dolasku i odlasku sa posla;
 - 5.6. neometanje kolega koji rade raznim objašnjenjima i raspravama;
 - 5.7. izbjegavanje glasnog govorenja, smijanja, galame i dovikivanja;
 - 5.8. redovna prisutnost u cilju povećanja dobre radne reputacije, odnosno javljanje neposrednom rukovodiocu u slučaju izostanka ili zakašnjenja;
 - 5.9. prikladna odjevenost;
 - 5.10. odsutnost sa posla dogovara se neposredno sa rukovodiocem (tretira se kao neplaćeni sati, uračunavanje u godišnji odmor, nadoknađivanje poslije radnog vremena i sl.);

- 5.11. duža odsutnost sa posla mora biti odobrena (plaćeno ili neplaćeno odsustvo), što podrazumijeva da se za istu traži odobrenje u pisanoj formi;
- 5.12. svođenje privatnih posjeta na najmanju mjeru.
6. Članovi i zaposlenici Komisije obavezni su izbjegavati neprihvatljivo ponašanje, koje podrazumijeva:
 - 6.1. falsifikovanje ličnih i drugih dokumenata koji pripadaju Komisiji;
 - 6.2. hazardne igre, nošenje vatrenog oružja ili eksploziva i agresivno ponašanje tokom radnog vremena;
 - 6.3. tuča, bacanje stvari i gruba igra ili šala, koji ne mogu biti dopušteni na radnom mjestu;
 - 6.4. prijetnja, zastrašivanje, grub i vulgaran riječnik;
 - 6.5. neposlušnost, odbijanje rada ili neizvršavanje radnih obaveza;
 - 6.6. korištenje materijala, vremena i opreme u privatne svrhe;
 - 6.7. oštećenje ili uništavanje imovine Komisije nenamjernim ili namjernim aktivnostima;
 - 6.8. nagovaranje zaposlenih na neku od navedenih radnji;
 - 6.9. korištenje, posjedovanje, prodaja, prijenos ili kupovina alkohola na radnom mjestu.
7. U slučaju postojanja opravdane sumnje da su član ili zaposlenik Komisije učinili povredu odredbi ovog Kodeksa, sazvati će se sastanak Komisije na kojem će se problem raspraviti i donijeti adekvatna odluka.
 - 7.1. Povreda ovog Etičkog kodeksa može biti osnov za pokretanje postupka za smjenu člana Komisije u skladu sa Zakonom o prijenosu, ili za pokretanje disciplinskog postupka od strane predsjedavajućeg Komisije, u skladu sa odredbama Pravilnika o radu i Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti.

Predsjedavajući Komisije

mr. Vladimir Dokić